

רע"פ 2829/13 - מור מוריאל נ' מדינת ישראל

רע"פ 2829/13 - מור מוריאל נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 2829/13

מור מוריאל

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[29.04.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 27.2.2013, בעפ"ת 53676-11-12, אשר ניתן

על-ידי כב' השופט א' כהן - שופט בכיר

בשם המבקשת - עו"ד יוני שניאור

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בירושלים, אשר ניתן על-ידי כב' השופט א' כהן - שופט בכיר, בעפ"ת 53676-11-12, מיום 27.2.2013. בפסק דינו, קיבל בית-המשפט המחוזי את ערעור המשיבה על קולת העונש, אשר נגזר על המבקשת בבית-משפט השלום לתעבורה בירושלים (להלן: בית המשפט לתעבורה), על-ידי כב' השופט א' טננבוים, בתת"ע 503-02-12, מיום 15.10.2012.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 21.1.2012, הוגש נגד המבקשת כתב אישום, אשר במסגרתו יוחסה לה עבירה של נהיגה בשכרות, לפי סעיף 39א לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה או הפקודה), ובצירוף תקנה 169א לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

3. על-פי הנתען בכתב האישום, ביום 21.1.2012, בשעה 01:30 או בסמוך לה, נהגה המבקשת, ברכבה הפרטי, בדרך בית-לחם בירושלים, בהיותה שיכורה. בבדיקת אויר נשוף, אשר נערכה למבקשת, נמצא, כי ריכוז האלכוהול בגופה עמד על 345 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אחד של אויר נשוף, כמות העולה על המותר בחוק.

4. ביום 30.4.2012, הרשיע בית-המשפט לתעבורה את המבקשת, על יסוד הודאתה, בעבירה שיוחסה לה בכתב האישום. באותו מעמד נשמעו הטיעונים לעונשה של המבקשת, אשר במסגרתם עתרה המשיבה, לעונש המינימום הקבוע בסעיף 39א לפקודה, קרי, 24 חודשי שלילת רישיון נהיגה בפועל. בנוסף, עתרה המשיבה לעונש של פסילת רישיון נהיגה על-תנאי, ולהשתתף קנס על המבקשת. בא-כוח המבקשת טען מצידו, כי אין למצות את הדין עם המבקשת, וזאת לנוכח נסיבותיה האישיות המורכבות.

באותו הדיון, הורה בית-המשפט לתעבורה, לשירות המבחן, להכין תוכנית שירות לתועלת הציבור (של"צ), בעניינה של המבקשת, בהיקף של 250 שעות.

5. ביום 19.9.2012, הוגש לבית-המשפט לתעבורה תסקיר קצר, אשר במסגרתו עמד שירות המבחן על נתוניה האישיים של המבקשת, לרבות עברה הנקי ולקיחת האחריות מצידה, והוסיף, כי מטעמים אדמיניסטרטיביים, לא הוכנה תוכנית של"צ בעבור המבקשת.

6. ביום 15.10.2012, גזר בית-המשפט לתעבורה את עונשה של המבקשת. בפתח גזר דינו, הפנה בית-המשפט לתעבורה אל תזכיר הצעת החוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 106), התשע"ב-2011, אשר במסגרתו, הוצע לתקן את פקודת התעבורה, ולקבוע, עונש פסילה מינימלי של שנה אחת, במקרים שבהם ריכוז האלכוהול, אשר נמדד בגופו של הנהג הנאשם, עומד על 150% מהכמות המותרת לפי החוק, או פחות מכך. בית-המשפט לתעבורה, ציין בהקשר הנדון, כי תמונה בעיניו כיצד, מחד גיסא, פועלת המשיבה לתיקון פקודת התעבורה, כאמור, ומאידך גיסא, טוענת "בחירוף נפש" כי יש להשית על המבקשת עונש פסילה מינימלי, כקבוע בפקודה. זאת, חרף העובדה שכמות האלכוהול שנמדדה בגופה של המבקשת, פחותה משיעור של 150% מכמות האלכוהול אשר הותרה בחוק.

עוד נקבע, בהקשר זה, כי לא זו בלבד שאין יסוד לטענת המשיבה כי בתי-המשפט מקפידים על החלת עונש פסילת המינימום הקבוע בסעיף 39א לפקודה, אלא, שהמשיבה עצמה פונה, השכם וערב, לבית-המשפט לתעבורה בבקשה לאשר, במסגרת הסדרי טיעון, עונשי פסילה נמוכים מהמינימום הקבוע בפקודה.

בהמשך דבריו, הפנה בית-המשפט לסמכותו, הקבועה בסעיף 39א לפקודה, לחרוג מעונש פסילת המינימום בהתקיים "נסיבות מיוחדות", וציין, בהקשר זה, את כניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ובפרט את הוראת סעיף 40ג, המקנה לבית-המשפט את הסמכות לחרוג ממתחם העונש ההולם בהתקיים שיקולים הנוגעים לשיקומו של הנאשם או בהתקיים נסיבות אחרות, שאין קשורות בביצוע העבירה.

7. על יסוד האמור לעיל, ובהתייחס, בין היתר, לעברה הנקי של המבקשת, לנטילת האחריות מצידה, לנסיבותיה האישיות, ולעובדה שהיא "מנהלת אורח חיים תקין ונורמטיבי", מצא בית-המשפט לתעבורה לחרוג, לקולא, מעונש פסילת המינימום הקבוע בפקודת התעבורה. אשר על כן, השית בית-המשפט לתעבורה על המבקשת 6 חודשי פסילה, מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, בניכוי ימי הפסילה המנהלית, בה היתה נתונה; ועונש של 18 חודשי פסילה על-תנאי, מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, לבל תעבור, במשך שלוש שנים, עבירה של נהיגה בשכרות. בנוסף, השית בית-המשפט לתעבורה על המבקשת של"צ בהיקף של 250 שעות. בנסיבות אלה, לא מצא בית-המשפט לתעבורה מקום להשית על המבקשת עונש של קנס.

8. ביום 28.11.2012, ערערה המשיבה על גזר דינו של בית-המשפט לתעבורה לבית-המשפט המחוזי בירושלים, בטוענה, בין היתר, כי העונש אשר הושת על המבקשת, חורג, לקולא, מן העונש הראוי בעבירות כגון דא, ואינו תואם את מדיניות הענישה, כפי שהתוותה על-ידי בית-משפט זה. עוד הוסיפה המשיבה וטענה, כי שגה בית-המשפט לתעבורה משקבע, כי מתקיימים בנדון דידן שיקולים, כלשהם, המצדיקים סטייה מעונש פסילת המינימום, אותה קבע המחוקק בסעיף 39א לפקודת התעבורה.

בהמשך נטען, כי שגה בית-משפט קמא, כאשר בחר להיסמך, בין היתר, על תיקון 106 לפקודת התעבורה, אשר טרם נחקק. לגופם של דברים, ציינה המשיבה, כי פקודת התעבורה קובעת את כמות אלכוהול המקסימלית המותרת בגופו של נהג, אך אין היא מבחינה בין רמות שונות של שכרות, ולכן, עצם ניסיונו של בית-משפט לתעבורה להבחין בין רמות אלה, חסר יסוד איתן לעמוד עליו.

9. ביום 27.2.2013, קיבל בית-המשפט המחוזי את ערעורה של המשיבה, בציינו, כי: "כבר חזרתי וקבעתי בשורה של פסקי דין, כי אין לסטות מעונש המינימום [הקבוע בסעיף 39א לפקודה] אלא בהתקיים נסיבות מיוחדות. כב' השופט א' טננבוים מוצא בכל תיק שכרות 'נסיבות מיוחדות' [...]. אחזור ואדגיש, כל עוד לא שונה החוק, מחויבים כל שופטי בית-המשפט לתעבורה בירושלים שלא לסטות מעונש המינימום כדבר שבשגרה" [ההדגשות שלי - א.ש.].

10. לגופם של דברים, קבע בית-המשפט המחוזי, כי חרף טענות המבקשת, ולמרות הנאמר בגזר דינו של בית-המשפט לתעבורה, הרי, שככלל, בתי-המשפט לתעבורה כמו גם בתי-המשפט המחוזיים, מקפידים על הטלת עונשי המינימום הקבועים בסעיף 39א לפקודה. פסיקות אלה, כך נקבע, קיבלו אף חיזוק ואשרור במספר החלטות של בית-משפט זה. על-יסוד האמור לעיל, קיבל בית-המשפט המחוזי את ערעורה של המשיבה, והשית על המבקשת עונש של 24 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל, כקבוע בסעיף 39א לפקודה. בנוסף, הורה בית-המשפט, על ביטול צו השל"צ, אשר הושת על המבקשת. יתר רכיבי גזר דינו של בית-המשפט לתעבורה נותרו על כנם.

11. ביום 21.4.2013, הגישה המבקשת בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי, אשר במסגרתה נטען, כי המקרה הנדון מעורר סוגיה עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, ומשכך קמה עילה למתן רשות ערעור בפני בית-משפט זה. עיקר טיעוניה של המבקשת נסב סביב הוראת סעיף 39א לפקודת התעבורה ואופן יישומו בערכאות השונות בישראל. כך, בין היתר, נטען כי על בית-משפט זה ליתן דעתו למנעד רחב של שיקולים ונושאים, בכל הנוגע לאפשרות הסטייה מעונש המינימום הקבוע בפקודת התעבורה, כאשר עונש מינימום זה מגביל, מעצם הגדרתו, את מרחב שיקול הדעת השיפוטי, וסותר, לכאורה, את הוראות תיקון 113 לחוק העונשין.

דין והכרעה

12. למקרא האמור בבקשת רשות הערעור, כמו גם בחומר הנלווה לה, נחה דעתי, כי עניינה של המבקשת איננו מקים עילה למתן רשות ערעור, בפני בית-משפט זה, וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן.

הלכה מושרשת היא בשיטת משפטנו, כי לא על נקלה תתקבל בקשת רשות ערעור בפני בית-משפט זה, היות שזו שמורה אך לאותם מקרים ייחודים המגלים שאלה משפטית או סוגיה ציבורית, החורגת מעניינם של הצדדים לה (ראו, מבין רבים אחרים, רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל (28.4.2013); רע"פ 654/13 אבו בכר נ' מדינת ישראל (26.2.2013); רע"פ 1973/13 חסן נ' מדינת ישראל (24.3.2013)). לאחר עיון מדוקדק בבקשת רשות הערעור המונחת לפניי, כמו גם בצרופותיה, ולאחר זיקוק הטענות המועלות בה, דומני, כי חרף הניסיון לשוות לעניין הנדון אופי עקרוני, החורג מעניינם של הצדדים לבקשה, הרי שעיקרן של הטענות המועלות בבקשה, נוגע לעניינה הפרטי של המבקשת, ולניסיונותיו של בא-כוחה לחזור ולהציג בפני בית-משפט זה את אותן השאלות שנדונו והוכרעו בערכאת הערעור. מטעם זה בלבד, דין הבקשה להידחות.

עיון בבקשת רשות הערעור מגלה, כי בא-כוח המבקשת השתית את בקשת רשות הערעור על אותם עיקרי טיעון כפי הוגשו לבית-משפט של הערעור. משכך, דומני, כי לא זו בלבד, שהבקשה שלפניי אינה מעלה כל שאלה משפטית הראויה להידון במסגרת דיון "גלגול שלישי", אלא שהגשת אותן טענות בשנית, מלמדת, הלכה למעשה, כי מדובר, בניסיון לבצע "מקצה שיפורים", במסגרת הליך נוסף של ערעור. זאת, כפי שקבעתי, לא אחת, אין בידי לאפשר (ראו, רע"פ 898/13 וייס נ' מדינת ישראל (10.2.2013); רע"פ 575/13 סייגברק נ' מדינת ישראל (24.1.2013)).

13. עוד אציין, כי עיקרה של הבקשה שלפניי, נסוב סביב חומרת העונש, אשר נגזר על המבקשת, בבית-המשפט המחוזי, במסגרת ערעורה של המשיבה. בית-משפט זה פסק, לא אחת, כי טענות בדבר חומרת העונש אינן מהוות, כשלעצמן, עילה למתן רשות ערעור, פרט למקרים המגלים סטייה ניכרת מרף הענישה המקובל והראוי בעבירות דומות. זו ההלכה גם במקרים שבהם החמירה ערכאת הערעור בעונשו של נאשם (ראו, רע"פ 330/13 פלוני נ' מדינת ישראל (21.1.2013); רע"פ 1514/08 שנהב נ' מדינת ישראל (21.07.2008)). תנאים אלו אינם מתקיימים בעניינה של המבקשת.

לגופו של עניין, מן הראוי לחזור על דברים שנאמרו על-ידי לא אחת, כי נהיגה בשכרות הינה אחת מן הסיבות המרכזיות לגרימתן של תאונות דרכים, דבר המסכן את שלום הציבור ופוגע בביטחונו. אשר על כן, מדיניות הענישה בעבירות אלה, מחייבת את בית-המשפט לנהוג ביד קשה בנהגים שיכורים - תהא רמת האלכוהול בדמם, אשר תהא (ראו, לעניין זה, רע"פ 861/13 פנאדקה נ' מדינת ישראל (6.2.2013); רע"פ 3343/04 נפתז'י נ' מדינת ישראל (16.5.2004)). אשר על כן, לא בכדי בחר המחוקק להגביל את שיקול דעתו של בית-המשפט, בקובעו בסעיף 39א לפקודת התעבורה עונש פסילה מינימלי, בגין הרשעה בעבירה של נהיגה בשכרות.

14. עוד אציין, כי לדידי, אין כל יסוד לטענת בא-כוח המבקשת בדבר קיומה של סתירה, לכאורה, בין הוראת סעיף 39א לפקודת התעבורה לבין תיקון 113 לחוק העונשין. הגם שהמחוקק בחר להגביל את שיקול דעתו של בית-המשפט, בקובעו עונש פסילה מינימלי, הרי שהגבלת שיקול הדעת אינה מוחלטת ובהתקיים "נסיבות מיוחדות", מתאפשרת סטייה, לקולא, מעונש המינימום אותו קבע המחוקק, כאמור. עם זאת, וכפי שקבע השופט א' רובינשטיין ברע"פ 6443/12 לידסקי נ' מדינת ישראל, פסקה ו' (9.9.2012), הרי שאותן "נסיבות מיוחדות" אין משמען ניהולם של חיים נורמטיביים גרידא, דבר המצופה מכל אדם ואדם, אלא שנדרש דבר מה מעבר לכך. לפיכך, אין בידי לקבל את עמדתה של הערכאה הדיונית, אשר מצאה לסטות מרף הענישה המינימלי, אותו הכתיב המחוקק בסעיף 39א לפקודה, בקובעה, כי המבקשת "מנהלת אורח חיים תקין ונורמטיבי". קביעה זו סותרת, כאמור, את פסיקתו של בית-משפט זה וחוטאת לכוונתו הברורה של המחוקק, כפי שזו משתקפת מהוראת סעיף 39א לפקודה. לפיכך, בדיון קיבלה ערכאת הערעור את טענותיה של המשיבה והחמירה בעונשה של המבקשת, כמפורט לעיל.

לסיום אדגיש, כי דברים אלה מקבלים משנה תוקף לנוכח העובדה, כי תיקון 106 לפקודת התעבורה, אשר נכנס לתוקפו ב-1.1.2012, שונה מהנוסח הנזכר בתזכיר הצעת החוק (אליו הפנה כב' השופט א' טננבוים בבית-המשפט לתעבורה), והוא אינו כולל כל הוראה או התייחסות לעונשי המינימום הקבועים בפקודה (ראו, חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 106), התשע"ב-2012, ס"ח 2363). מכך ניתן להסיק, כי המחוקק נתן דעתו לאפשרות של קביעת עונשי מינימום דיפרנציאליים, בהינתן רמות אלכוהול שונות בגופם של נהגים המורשעים בעבירה של נהיגה בשכרות, אך פסל אפשרות זו. אשר על כן, דין הבקשה להידחות, אף לגופה.

15. סיכומם של דברים, משלא מצאתי כי קיימת הצדקה לדון בעניינה של המבקשת במסגרתו של הליך שיפוטי נוסף, הנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור.

ניתנה היום, י"ט באייר התשע"ג (29.4.2013).